

รายงานการศึกษา ฝึกรอบม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย ในประเทศ และต่างประเทศ
(ระยะสั้นไม่เกิน ๙๐ วัน และ ระยะยาวตั้งแต่ ๙๐ วันขึ้นไป)

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ ชื่อ - นามสกุล ...นางจุไรวรรณ.....งามชัยฤกษ์.....

อายุ...๔๓... ปี การศึกษา....วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาจิตวิทยาคลินิกและชุมชน.....

ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน...การทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาคลินิก และการบำบัดทางจิต.....

๑.๒ ตำแหน่ง...นักจิตวิทยาปฏิบัติการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบ (โดยย่อ).. ๑) ประเมิน/ทดสอบเชาวน์ปัญญาเด็กและผู้ใหญ่ รวมถึงการประเมิน/
ทดสอบสุขภาพจิต บุคลิกภาพแก่ผู้รับบริการเพื่อประกอบการตรวจวินิจฉัย ๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ บำบัดเพื่อ
ปรับเปลี่ยนความคิด พฤติกรรม และอารมณ์ พื้นฟูสภาวะทางจิตใจ สังคม อารมณ์ แก่ผู้รับบริการ ๓) ส่งเสริม ป้องกัน
เฝ้าระวัง แก้ไขปัญหาพฤติกรรม สุขภาพจิตแก่ประชาชนในชุมชน ๔) ถ่ายทอด ฝึกรอบม องค์ความรู้ด้านจิตวิทยา และ
จิตวิทยาคลินิกให้แก่ นักศึกษาหลักสูตรจิตวิทยา และจิตวิทยาคลินิก.....

๑.๓ ชื่อเรื่อง / หลักสูตร... “การใช้เครื่องมือประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเด็กอายุ ๒-๑๕ ปี
ฉบับ พ.ศ.๒๕๖๓”

สาขา.....

เพื่อ ศึกษา ฝึกรอบม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย

งบประมาณ เงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร เงินบำรุงโรงพยาบาล

ทุนส่วนตัว

จำนวนเงิน.....๕,๕๐๐.....บาท

ระหว่างวันที่.....๒๗ ถึง ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๕...สถานที่...กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี...

คุณวุฒิ / วุฒิบัตรที่ได้รับ....ประกาศนียบัตรการอบม.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษา ฝึกรอบม ประชุม ดูงาน สัมมนา ปฏิบัติการวิจัย

๒.๑ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเรื่องเชาวน์
ปัญญาและการประเมินเพื่อศึกษาเด็ก

๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขต และลักษณะของเครื่องมือ
การเตรียมการทดสอบ มีทักษะในการใช้คู่มือประเมิน กระบวนการการทดสอบ การให้คะแนน และการแปล
ผลในการใช้เครื่องมือ ความสามารถทางเชาวน์ปัญญาสำหรับเด็กอายุ ๒-๑๕ ปี ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๓ เข้าใจ การ
ให้คะแนน และการแปลผลในการใช้เครื่องมือได้สอดคล้องตามที่กำหนด

๓. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ และความเข้าใจ เรื่อง การวางแผนเพื่อช่วยเหลือเด็กกลุ่มที่มี ปัญหาทาง
เขาวนปัญญา

๔. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะในการเขียนรายงานและแจ้งผลการประเมิน

๒.๒ เนื้อหา

“คู่มือประเมินความสามารถทางเขาวนปัญญาเด็กอายุ ๒ - ๑๕ ปี” ได้จัดทำครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๕ โดย
นายแพทย์อุดม ลักษณะวิจารณ์ ผู้อำนวยการกองสุขภาพจิต ในขณะนั้น ได้มอบหมายให้ฝ่ายจิตวิทยา ศูนย์สุขภาพจิต
(สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นในปัจจุบัน) เป็นผู้จัดสร้างคู่มือนี้ขึ้นมา ซึ่งในขณะนั้นนักจิตวิทยาคลินิกยังมีจำนวนไม่
มากนักประกอบกับเครื่องมือที่นำมาใช้ในการวัดเขาวนปัญหาค่อนข้างมีความซับซ้อน และอุปกรณ์จำนวนมาก ไม่
สะดวกต่อการนำไปใช้นอกสถานที่ คู่มือนี้จึงมีประโยชน์ที่จะใช้ในการตรวจวินิจฉัยและคัดกรองเด็กที่มีปัญหาทางการ
เรียน การพัฒนาคู่มือนี้ในครั้งแรก ได้นำแนวคิดและการดัดแปลงข้อทดสอบบางส่วนมาจากแบบทดสอบมาตรฐานที่มีใช้
อยู่ในขณะนั้น ได้แก่ แบบทดสอบ Stanford Binet Intelligence Scale, Wechsler Intelligence Scale for
Children, Wechsler preschool and primary scale of intelligence และ Bender Visual-Motor Gestalt test
ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงพัฒนาคู่มืออย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านสังคม
เศรษฐกิจ องค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือแม้แต่เครื่องมือทดสอบทางเขาวนปัญญาชนิดต่างๆที่มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง
อย่างต่อเนื่อง กรมสุขภาพจิตโดยสถาบันราชานุกูล จึงได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือประเมิน
ความสามารถทางเขาวนปัญญาเด็กอายุ ๒ - ๑๕ ปี เพื่อให้คู่มือฯ มีความทันสมัย เหมาะสมในการประเมิน
ความสามารถทางเขาวนปัญญาที่ครอบคลุมความสามารถที่ต้องการวัดได้ให้กว้างมากขึ้น และมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับ
สถานการณ์ปัจจุบัน โดยผ่านความเห็นชอบจากสภาวิจัยแห่งชาติ

เขาวนปัญญา คือ ความสามารถของบุคคลในด้านต่างๆ ที่ผสมผสานกันจาก ๕ ด้าน ดังต่อไปนี้

๑. Perceptibility คือ ความสามารถในการรับรู้

๒. Learning ability คือ ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆทั้งในอดีต และชีวิตประจำวัน

๓. Conceptual ability คือ ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอด

๔. Problem Solving คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

๕. Adaptability คือ ความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ๆ ในสิ่งแวดล้อม และกฎเกณฑ์ทางสังคม
อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ

ในแต่ละช่วงวัยจะมีพัฒนาการทางเขาวนปัญญาที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ พันธุกรรม ความ
สมบูรณ์ของระบบประสาทและสมอง และสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปเขาวนปัญญาจะมีการพัฒนาถึงขั้นสูงสุดในช่วงอายุ
๑๕ - ๒๕ ปี และเมื่อพัฒนาถึงขั้นสูงสุดแล้วจะเริ่มเสื่อมลงตามวัยในลักษณะค่อยเป็นค่อยไปจนแทบสังเกตไม่ได้ แต่ละ
คนจะมีความเสื่อมที่ไม่เท่ากัน เช่นที่กล่าวมาแล้วเขาวนปัญญาของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ
แต่สิ่งที่สามารถบอกได้ว่าแต่ละบุคคลมีเขาวนปัญญาอยู่ในระดับใด มีความสามารถทางเขาวนปัญญาในแต่ละด้านเป็น
เช่นไร มีจุดเด่น จุดด้อยทางความสามารถเป็นเช่นไร จำเป็นต้องวัดด้วยเครื่องมือที่เป็นมาตรฐาน

อย่างไรก็ตามการใช้เครื่องมือแต่ละประเภทจำเป็นต้องอยู่ในขอบเขตการใช้ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับเครื่องมือ
นั้นๆ เช่นเดียวกันกับคู่มือประเมินความสามารถทางเขาวนปัญญาฉบับนี้ที่มีขอบเขตการใช้คู่มือฯ ดังต่อไปนี้

๑. คู่มือฯ นี้ใช้ทดสอบเด็กอายุ ๒ - ๑๕ ปี

๒. คู่มือฯ นี้เป็นวิธีการทดสอบโดยสังเขปเท่านั้น ในกรณีที่ต้องการศึกษาให้ละเอียดควรให้นักจิตวิทยาคลินิก

ทดสอบต่อไป

๓. ผู้ใช้คู่มือฯ นี้ควรมีพื้นฐานความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กปกติและจิตวิทยาทั่วไปบ้างพอสมควร และใช้คู่มือฯ อย่างระมัดระวังร่วมไปกับการสังเกตพฤติกรรมของเด็กขณะทำการทดสอบ

๔. การแปลผลจากคู่มือฯ นี้จะได้ประโยชน์มากขึ้น หากผู้ใช้จะถามรายละเอียดเพิ่มเติมจากผู้ปกครองของเด็กเพื่อนำมาประกอบการสรุปผลการทดสอบ

๕. ก่อนการใช้คู่มือฯ นี้เพื่อการทดสอบ ควรศึกษารายละเอียดทั้งหมดให้เข้าใจอย่างชัดเจนและปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้ ห้ามเปลี่ยนวิธีการทดสอบหรือการให้คะแนนตามความสะดวกของผู้ทดสอบ ไม่ว่าจะทดสอบเด็กปกติหรือเด็กที่มีปัญหาก็ตาม

๖. ผู้ที่ใช้คู่มือฯ นี้ต้องผ่านการอบรมการใช้คู่มือฯ จากนักจิตวิทยาคลินิก สังกัดกรมสุขภาพจิต หรือติดต่อขอคำปรึกษาโดยตรงจากสถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข
ลักษณะของคู่มือประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเด็กอายุ ๒ - ๑๕ ปี ประกอบไปด้วย

๑. รายละเอียดเกี่ยวกับข้อทดสอบและวิธีใช้
๒. การแบ่งระดับเชาวน์ปัญญาและตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อทดสอบกับความสามารถด้านต่างๆ
๓. ตารางสำหรับเทียบระดับเชาวน์ปัญญา
๔. ข้อทดสอบแบ่งตามช่วงอายุตั้งแต่ ๒-๑๕ ปี โดยแบ่งช่วงอายุละ ๑ ปี เช่น ระดับอายุ ๒ ปี ใช้ได้กับเด็กอายุ ๒ ปี ถึง ๒ ปี ๑๑ เดือน และระดับอายุ ๓ ปี ใช้ได้กับเด็กอายุ ๓ ปี ถึง ๓ ปี ๑๑ เดือน
๕. ในแต่ละระดับอายุจะมีข้อทดสอบ ๔ ข้อ พร้อมทั้งตัวอย่างคำตอบที่ถูกต้องและหลักเกณฑ์การให้คะแนน
๖. ตัวอย่างแบบบันทึกคำตอบ

ซึ่งในคู่มือฯ นี้ใช้ประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาของผู้รับการทดสอบในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. Fluid reasoning ความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผลและรวดเร็ว สามารถวิเคราะห์และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
๒. Visual spatial ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจเชิงมิติสัมพันธ์ จากการมองเห็นและแสดงออกโดยใช้กล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว การแก้ไขปัญหิต่างๆ ด้วยการกระทำอย่างรวดเร็วและเหมาะสม
๓. Working memory ความสามารถในการประมวลผลอย่างรวดเร็วจากความจำในการเห็นและการได้ยิน
๔. Knowledge/crystallized ความสามารถในการรู้จัก เข้าใจความหมายและเหตุผลเชิงนามธรรมทางด้านภาษา การเรียนรู้ สังเกต จากสิ่งแวดล้อม และการแก้ไขปัญหิต่างๆ โดยใช้ประสบการณ์
๕. Processing speed การขีดเขียนตามตัวอย่างได้ถูกต้องและรวดเร็ว รู้จักแยกแยะความเหมือนและความแตกต่างของสัญลักษณ์และการจัดประเภท/หมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๓.๑ ต่อตนเอง..... ๑) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเรื่องเชาวน์ปัญญาและการประเมินเพื่อศึกษาเด็ก ๒) มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขต และลักษณะของเครื่องมือการเตรียมการทดสอบ ๓) มีทักษะในการใช้คู่มือประเมิน กระบวนการทดสอบ การให้คะแนน และการแปลผลในการใช้เครื่องมือ ความสามารถทางเชาวน์ปัญญาสำหรับเด็กอายุ ๒-๑๕ ปี ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๓ เข้าใจ การให้คะแนนและการแปลผลในการใช้เครื่องมือได้สอดคล้องตามที่กำหนด ๔) มีความรู้ และความเข้าใจเรื่องการวางแผนเพื่อช่วยเหลือเด็กกลุ่มที่มีปัญหาทางเชาวน์ปัญญา ๕) มีทักษะในการเขียนรายงานและแจ้งผลการประเมิน

๒.๓.๒ ต่อหน่วยงาน.....๑) มีเครื่องมือสำหรับใช้วัดเขาวนปัญญาแก่ผู้รับบริการเพิ่มขึ้น ๒) สามารถให้บริการแก่ผู้รับบริการได้มากขึ้นจากเดิมสามารถให้บริการแก่ผู้รับบริการอายุตั้งแต่ ๖ ปีขึ้นไป แต่ขณะนี้สามารถให้บริการแก่ผู้รับบริการได้ตั้งแต่อายุ ๒ ปีขึ้นไปได้ ๓) มีบุคลากรที่ผ่านการอบรมสำหรับการใช้คู่มือฯ นี้ตามมาตรฐานการใช้เครื่องมือ และเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ.....

๒.๓.๓ อื่นๆ (ระบุ)

ส่วนที่ ๓ ปัญหาและอุปสรรค

๓.๑ การปรับปรุง ระยะเวลาในการอบรมน้อยเกินไปเนื่องจากการอบรมการใช้เครื่องมือมาตรฐาน บางรายละเอียดจึงจำเป็นต้องกลับมาทบทวนและทำความเข้าใจเอง

๓.๒ การพัฒนา ควรขยายระยะเวลาในการจัดอบรมเพิ่มขึ้น

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ควรส่งเสริมบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านจิตวิทยาคลินิกให้มีโอกาสได้เข้าร่วมการอบรมการใช้เครื่องมือทางจิตวิทยาอย่างสม่ำเสมอ.....

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
(นางจุไรรัตน์ งามชัยฤกษ์)
.....
.....

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา ** จำเป็นต้องระบุ กรอกข้อมูลให้ครบถ้วน อย่างละเอียด **

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....หัวหน้าส่วนราชการ
.....
.....

หลักสูตร

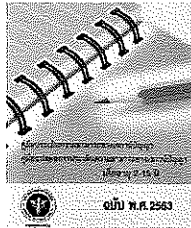
"การใช้เครื่องมือประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี ฉบับ พ.ศ. 2563"

ณ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี
ระหว่างวันที่ 27 - 29 ธันวาคม 2565

นางจุไรวรรณ งามชัยฤกษ์
ตำแหน่งนักจิตวิทยาปฏิบัติการ โรงพยาบาลเวชการุณย์รัศมี
สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

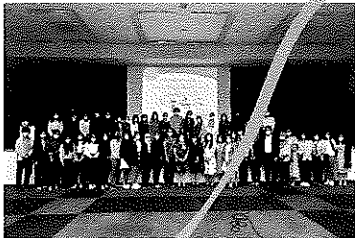
จัดครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2525 โดยนายแพทย์อุดม ลักษณะวิจารณ์ ผู้อำนวยการกองสุขภาพจิตในขณะนั้น ได้อนุมัติให้ฝ่ายจิตวิทยา ศูนย์สุขภาพจิต(สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นในบึงกุ่ม)เป็นผู้จัดสร้าง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการปรับปรุงพัฒนาโดยตลอด จนกระทั่งล่าสุดกรมสุขภาพจิตโดยสถาบันราชานุกูล ได้จัดทำโครงการวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือประเมินความสามารถทางเชาวน์ปัญญาเด็กอายุ 2-15 ปี โดยผ่านความเห็นชอบจากสภารวิจัยแห่งชาติ เพื่อให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยเหมาะสม และครอบคลุมความสามารถทางเชาวน์ปัญญาที่ต้อง การวัดให้กว้างมากขึ้น

ขอบเขตการใช้คู่มือ

- ผู้ใช้คู่มือต้องผ่านการอบรมเท่านั้น
- ใช้ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล
- เป็นการทดสอบโดยสิ่งเขียน
- ผู้ใช้คู่มือนี้ควรมีพื้นฐานความรู้เรื่องพัฒนาการเด็กและจิตวิทยาทั่วไป
- ก่อนใช้คู่มือควรศึกษารายละเอียดอย่างชัดเจน
- ห้ามคัดลอก ห้ามถ่ายเอกสาร

เชาวน์ปัญญาแบ่งเป็น 5 ด้าน	เครื่องมือวัดความสามารถทางเชาวน์ปัญญาได้ดังนี้
<ul style="list-style-type: none"> • Perceptibility (การรับรู้) 	<ul style="list-style-type: none"> • Fluid reasoning การคิดอย่างมีเหตุผล การคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยง
<ul style="list-style-type: none"> • Learning ability (การเรียนรู้) 	<ul style="list-style-type: none"> • Visual spatial การรับรู้และเข้าใจเชิงมิติสัมพันธ์
<ul style="list-style-type: none"> • Conceptual ability (ความคิดรวบยอด) 	<ul style="list-style-type: none"> • Working memory ความเร็วในการประมวลผล
<ul style="list-style-type: none"> • Problem Solving (การแก้ไขปัญหา) 	<ul style="list-style-type: none"> • Knowledge/crystallized ความรู้ เข้าใจเหตุผลเชิงภาษาธรรมชาติ
<ul style="list-style-type: none"> • Adaptability (การปรับตัว) 	<ul style="list-style-type: none"> • Processing speed การแยกแยะความเหมือนและความแตกต่าง

สิ่งที่ได้รับการอบรมครั้งนี้

- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีเรื่องเชาวน์ปัญญาและการประเมินเพื่อศึกษาเด็ก
- มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขอบเขต ลักษณะของเครื่องมือ การเตรียมการทดสอบ
- มีทักษะในการใช้คู่มือประเมิน กระบวนการทดสอบ การให้คะแนน และการแปลผลในการใช้เครื่องมือ ความสามารถทางเชาวน์ปัญญาสำหรับเด็กอายุ 2-15 ปี ฉบับ พ.ศ. 2563
- เข้าใจ การให้คะแนน และการแปลผลในการใช้เครื่องมือได้สอดคล้องตามที่กำหนด
- มีความรู้ และความเข้าใจ เรื่อง การวางแผนเพื่อช่วยเหลือเด็กกลุ่มที่มี ปัญหาทางเชาวน์ปัญญา
- มีทักษะในการเขียนรายงานและแจ้งผลการประเมิน